

UMJETNOST 20. I 21. STOLJEĆA

Nositelj kolegija: dr.sc. Vinko Srhoj

Semestar: 6.

Broj sati tjedno: 4 sata predavanja + 4 sata seminara

Devetnaesto stoljeće – umjetnost u znaku promjena

Romantizam. Realizam. Simbolizam. Impresionizam. Neoimpresionizam. Stilovi prijeloma stoljeća. Pojava fotografije. Škole (umjetnost akademija i salona) i pokreti (modernisti i umjetnička boema). Nabisti.

Pojava avangardnih pravaca i prikloni eksperimentu u prvom i drugom desetljeću

Fovizam. Kubizam, Purizam, Orfizam. Prikloni ekspresionizmu na sjeveru Europe. Ekspresionizam u Njemačkoj (Die Brücke, Der Blaue Reiter). Futurizam u Italiji. Apstrakcija i konstruktivizam u Rusiji, rejonizam, suprematizam. De Stijl u Nizozemskoj. Arhitektura s početka 20. stoljeća (Francuska, Austrija, Njemačka, Nizozemska. Međunarodni stil u arhitekturi, Bauhaus). Metafizičko slikarstvo. Dadaizam.

Umjetnost u Hrvatskoj (1918-1930): dadaistička i futuristička previranja - Zenit. Proljetni salon. Sezanizam (postkubizam, ekspresionizam, neoklasizam).

Tridesete godine

Njemačka umjetnost 20-ih i 30-ih godina (od Nove objektivnosti do konstruktivizma i apstrakcije). Nadrealizam. Magični realizam. Pariška škola apstrakcije. Tridesete godine u SAD (od izložbe u Arsenalu, precizionizma, realizma, socijalnog realizma i regionalizma do apstrakcije). Arhitektura nakon 1930. g. u Europi, Latinskoj Americi, Kanadi, Japanu i SAD.

Umjetnost u Hrvatskoj (1930-1940). Krug "čiste umjetnosti" (intimizam, poetski realizam, koloristički realizam - Grupa trojice), krug angažirane umjetnosti (nadrealizam, socijalna umjetnost - Grupa Zemlja). Umjetnost u drugom svjetskom ratu na teritoriju NDH.

Umjetnost nakon drugog svjetskog rata

Apstraktni ekspresionizam. Slikarstvo akcije u SAD. Slikarstvo i skulptura u Velikoj Britaniji. Konkretna umjetnost. Apstraktna skulptura i konstrukcija. Pojava assamblagea i starežne skulpture, Art-bruta i happeninga. Pop-art u Americi i kao internacionalni fenomen. Novi realizam i neodadaizam.

Umjetnost u Hrvatskoj 50-ih godina. Socijalistički realizam. Figurativno slikarstvo nakon drugog svjetskog rata. Grupa Exat 51 i pojava geometrijske apstrakcije.

Šezdesete godine

Primarna ili minimalistička umjetnost. Optička umjetnost (op-art). Postapstraktno slikarstvo (post-painterly abstraction).

Umjetnost u Hrvatskoj 60-ih godina. Fantastika i novi oblici nadrealizma 60-ih godina. Naivna ili izvorna umjetnost. Pojava lirske apstrakcije i informela. Grupa Gorgona. Zagrebačke Nove tendencije.

Sedamdesete godine

Happening i performance. Umjetnički video. Ambijentalna umjetnost. Zemna umjetnost (earth art ili land art). Konceptualna umjetnost. Hiperrealizam.

Umjetnost u Hrvatskoj 70-ih godina. Konceptualna umjetnost. Alternativne umjetničke grupe. Grupa šestorice autora. Grupa Biafra. Pojava Nove figuracije.

Osamdesete i devedesete godine

Postmoderna umjetnost (njemački Novi divlji, talijanska Transavangarda, američki Bad-painting i Slikarstvo novog prizora, francuska Slobodna figuracija. Nova britanska umjetnost. Umjetnost u Hrvatskoj 80-ih i 90-ih godina. Postmoderna i zagrebačka Nova slika. Umjetnost perestrojke. Feministička i gay scena. Dekonstrukcija, moderni i postmoderni manirizam u arhitekturi.

Umjetnost novog tisućljeća

Post-postmoderna. Retroavangarda. Neomoderna. Nova medijska praksa (video, ambijenti, instalacije)...

LITERATURA

- R. Rosenblum – H.W. Janson, 19th Century Art, Pearson Prentice Hall, New Jersey, 2005.
- H.H. Arnason, Istorija moderne umetnosti, Jugoslavija, Beograd, 1975.
- Ruhrberg-Schneckenburger-Fricke-Honnef, Umjetnost 20. stoljeća, Taschen/VBZ, Zagreb, 2005.
- E. Lucie Smith, Umjetnost danas, Mladost, Zagreb, 1978.
- E. Lucie Smith, Art Today, Phaidon Press, London, 1996.
- M. Šuvaković, Pojmovnik moderne i postmoderne umj. i teorije, Bgd, 1999.
- ***K 15 pojmovnik nove hrvatske umjetnosti, Art magazin Kontura, Zagreb, 2007.
- H. Read, Istorija moderne skulpture, Jugoslavija, Beograd, 1966.
- M. de Micheli, Umjetničke avangarde XX. s., Nakladni zavod MH, Zagreb, 1990.
- M. Šuvaković, Konceptualna umetnost, Muzej savremene umetnosti Vojvodine, Novi Sad, 2007.
- E. Lucie Smith, Vizualne umjetnosti dvadesetog stoljeća, Golden marketing – Tehnička knjiga, Zagreb, 2003.
- A. Dempsey, Styles, Schools and Movements, (An Encyclopaedic Guide to Modern Art), Thames and Hudson, London, 2002.
- J. Fineberg, Art since 1940, Strategies of being, Laurence King, London, 2000.
- S. Bocola, The Art of Modernism, Prestel Verlag, Munich-London-New York, 1999.
- G. Gamulin, Hrvatsko slikarstvo XX. stoljeća 1, 2, Naprijed, Zagreb, 1987/88.
- M.B. Protić, Jugoslovensko slikarstvo 1900-1950, BIGZ, Beograd, 1973.
- *** Inovacije u hrvatskoj umjetnosti 70-ih godina, Zagreb, GSU, 1982.
- *** Posle 45., Mladinska knjiga, Ljubljana, Zagreb, Beograd, 1972.
- R. Hol, J.L. Daval, B. Rose, F. Meschede, Sculpture 2, from the Renaissance to the Present Day (The Adventure of Modern Sculpture), Taschen, Köln, 2006.
- The Prestel Dictionary of Art and Artist in the 20th Century, Prestel Verlag, Munich-London-New York, 2000.
- K. Tomas, Mali leksikon umetnosti 20. veka, Jugoslavija, Beograd, 1979.
- Z. Rus, Apstraktna umjetnost u Hrvatskoj 1, Logos, Split, 1985.
- J. Denegri, Apstraktna umjetnost u Hrvatskoj 2, Logos, Split, 1985.
- R. Poggioli, Teorija avangardne umjetnosti, Nolit, Beograd, 1975.

R.L. Goldberg, Performans od futurizma do danas, Test -Teatar studentima, Zageb, 2003.

L. R. Lippard, Pop-art, Jugoslavija, Beograd, 1977.

G.C. Argan, Studije o modernoj umjetnosti, Nolit, Beograd, 1982.

N. Mišćević, M. Zinaić, Plastički znak, ICR, Rijeka, 1981.

C. Gray, Ruski umjetnički eksperiment 1862-1922, Beograd, 1978.

A. Schug, Suvremena stremljenja, Otokar Keršovani, Rijeka, 1969.

V. Maleković, Hrvatska izvorna umjetnost, GZH, Zagreb, 1973.

J. Denegri, Umjetnost konstruktivnog pristupa, Exat 51 i Nove tendencije, Horetzky, Zagreb, 2000.

V. Srhoj, Grupa Biafra 1970. – 1978., Art studio Azinović, Zagreb, 2001.

I. Sandler, Art of the Postmodern Era, Westview Press, 1998.

S. Hunter, J. Jacobus, Modern Art, Harry N. Abrams, 1992.

T. Clark, Art and Propaganda in XX. Century, Harry N. Abrams, 1997.

E. Lucie Smith, Animals in Art, Watson-Guptill Pubns, 1998.

E. Lucie Smith, Adam: The Male Figure in Art, Rizzoli I.P., 1998.

E. Lucie Smith, Ars Erotica: An Arousing History of Erotic Art, Rizzoli, 1997.

H. Marlais Davies, Blurring the Boundaries: Instalation Art, Art Publisher, 1997.

M. Rosenthal, Installation Art form Duchamp to Holzer, Prestel, Munich-Berlin-London-New York, 2003.

M. Archer, N. Olivera, N. Oxley, M. Petry, Installation Art, Smithsonian Institution Press - Thames and Hudson, London, 1994.

T. Godfrey, Conceptual Art (Art and Ideas), 1998.

J. Farver, Global Conceptualism 1850s-1980s, Queens Museum of Art, 1999.

J. Kastner, Land Art and Environmental Art, 1998.

A. Moszynska, Abstract Art (World of Art), 1989.

N. Stangos, Concepts of Modern Art (Fauvism-Modernism), Thames&H., 1994.

B. Riemschneider, U. Grosenick, Art at the Turn of the Millenium, Taschen, Koln, 1999.

E. Heartney, Postmodernism, Tate Publishing, London, 2001.

Ch. Jencks, What is Post-Modernism?, Charles Jencks, Chichester, 1996.

M.W. Marien, Photography A Cultural History, Laurence King Publishing, London, 2002.

A. Hauser, Sociologija umjetnosti 1, 2, Školska knjiga, Zagreb, 1986.

15. triennale hrvatskog slikarstva Plavi salon, Strategija citata u umjetnosti 80-ih i 90-ih godina, Galerija umjetnina NMZ, Zadar, 1999.

16. triennale hrvatskog slikarstva Plavi salon, Retroavangarda / Situacija - mladi, Galerija umjetnina NMZ, Zadar, 2002.

17. triennale hrvatskog slikarstva Plavi salon, Neomoderna ili još jedan prijelom stoljeća / Modernizacija moderna (nova medijska praksa), Galerija umjetnina NMZ, Zadar, 2005.

Enciklopedija likovnih umjetnosti 1-4, Leksikografski zavod FNRJ,

Likovna enciklopedija Jugoslavije 1-2, JLZ Miroslav Krleža, Zagreb, 1987.

Enciklopedija moderne arhitekture, IP Građevinska knjiga, Beograd, 1970.

OBVEZE STUDENATA I NAPOMENE

Studenti su obvezni prisustvovati nastavi u najmanje sedamdeset posto nastavnih termina. Navedena literatura poredana je po važnosti, a njezin izbor kod pripremanja ispita zavisi od izbora studenta koji se rukovodi nastavnim jedinicama iz ovog programa. Predmet je vezan za 6. semestar reformiranog studija. Seminarske radove student je dužan održati u posebnom terminu pod vodstvom asistentice Antonije Mlikote.